

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Fikri Haklar

(Patent, Faydalı Model,)

Süreçleri Bilgilendirme Notu

Ekim 2021

Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarıyla İlgili Mevzuat

Üniversitemizde Sınai Mülkiyet Hakları kapsamında gerçekleştirilen işlemlerin usul ve esaslarını belirten mevzuatlar aşağıda sıralanmıştır.

- 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu
- Sınai Mülkiyet Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik
- Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmelik
- Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlar Uygulama Kılavuzu
- ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ FİKRİ SINAÎ MÜLKİYET HAKLARI YÖNERGESİ

Temel Kavramlar

Buluş: Teknik bir probleme getirilen teknik çözüm

Patent: Hak sahibine buluşunu, seçilen ülke ya da bölgede belirli bir süre tekel olarak kullanma, üretme ve satma hakkı tanıyan ve patente konu olan buluş dokümanının yayımlanmasıyla da bilginin paylaşımını sağlayan bir belgedir. Bir buluşun patent olabilmesi için dünya çapında yenilik, buluş basamağı içermesi ve sanayiye uygulanabilir olması gerekmektedir.

Faydalı Model: Dünya çapında yeni olan ve sanayiye uygulanabilen buluşların sahiplerine koruma sağlayan bir sınai mülkiyet hakkıdır.

Patent Başvurusu: Patent belgesi almak amacıyla bir buluşu tanımlayan ve bir patent ofisine gönderilen dokümandır. Buluş üzerindeki koruma başvuru tarihi itibariyle başlamaktadır.

Patent Ailesi: Bir ya da daha fazla patent ofisinde aynı buluşla ilgili en az bir ortak rüçhanı bulunan patent başvurularıdır.

Rüçhan Hakkı: Öncelik hakkı demektir. Bir buluş sahibi herhangi bir ülkede yaptığı patent başvurusunu takip eden on iki ay içinde başka bir ülkede aynı buluş için patent başvurusu yapıp, ilk yaptığı başvuruya dayanarak öncelik hakkını talep eder.

Temel Kavramlar

PCT Başvurusu: Patent İşbirliği Anlaşmasına uygun olarak yapılan patent başvurusudur.

Tarifname: Buluşun ayrıntılı bir şekilde açıklandığı kısımdır. Bir işin yapılışını, bir aletin çalışmasını açıklayan yazıdır.

Tarifname Takımı: Buluşu tanımlayan ve koruma kapsamını belirleyen dokümandır. Tarifname, istemler, özet ve varsa resimleri içerir.

Ulusal Başvuru: Ulusal mevzuata uygun ulusal bir patent ofisine yapılan patent başvurusudur.

Araştırma Raporu: Tekniğin bilinen durumu hakkında yapılan araştırmaya göre buluşun yenilik, buluş basamağı ve sanayiye uygulanabilirlik kriterlerini taşıyıp taşımadığını göz önünde bulundurularak hazırlanan rapordur.

İnceleme : Bir patent başvurusunun yasal kriterlere uygunluğunun sınai mülkiyet uzmanı tarafından değerlendirilmesi ve buluşun patentlenip patentlenemeyeceğine karar verilmesi çalışmasıdır. İnceleme raporuna bağlı olarak patent başvurusunda düzeltmeler yapmak gerekebilir.

Patentlenebilirlik Kriterleri

Patentlenebilirlik kriterleri yenilik, buluş basamağı ve sanayiye uygulanabilirliktir.

Yenilik: Buluşun dünya çapında daha önce var olmaması yani tekniğin bilinen durumuna dahil olmaması anlamına gelir. Tekniğin bilinen durumu ise patent başvurusunun yapıldığı tarihten önce buluş konusunda dünyanın herhangi bir yerinde erişilebilir (yazılı veya sözlü tanıtım, kullanım vb. yolla açıklanan) her türlü bilgi anlamına gelmektedir. Patentten farklı olarak faydalı modelin yenilik değerlendirmesinde, buluş konusuna katkı sağlamayan teknik özellikler dikkate alınmaz.

Buluş Basamağı: Buluşun, ilgili olduğu teknik alanda uzman bir kişi tarafından tekniğin bilinen durumundan aşikâr bir şekilde çıkarılamayacak nitelikte olması anlamına gelmektedir.

Sanayiye Uygulanabilirlik: Buluşun tarım dahil sanayinin herhangi bir dalında üretilebilir, uygulanabilir veya kullanılabilir nitelikte olması anlamına gelir.

Buluş Niteliğinde Sayılamayan Konular

- a) Keşifler, bilimsel teoriler, matematiksel yöntemler (Bölme işlemi için bir kısa yol metodu buluş değildir. Ancak, bu metoda göre çalışan bir hesap makinası buluş olabilir)
- b) Zihni faaliyetler, iş faaliyetleri veya oyunlara ilişkin plan, kural ve yöntemler (Dil öğrenme yöntemi, bulmaca çözme yöntemi, bir oyun veya ticari bir işletmeyi organize etmek için planlar buluş değildir. Ancak, dil öğretmek, bulmaca çözmek, bir planı uygulamak veya oyun oynamak için yeni bir cihaz buluş olabilir)
- c) Bilgisayar programları (Zihni faaliyetler, iş faaliyetleri veya oyunlara ilişkin plan, kural ve yöntemleri gerçekleştiren bilgisayar programları, kaynak ve nesne kodları teknik karakter olarak kabul edilmediklerinden dolayı buluş olarak değerlendirilmemektedir. Örneğin; Muhasebe Programı, açık artırma metodunu gerçekleştiren program vb. Ancak, teknik bir problemi çözen yöntemi gerçekleştiren bilgisayar programı veya bilgisayar programını içeren cihaz patent ile korunabilmektedir. Örneğin, iki mobil cihazı arasında daha hızlı veri iletişimini sağlayan yöntemi gerçekleştiren bilgisayar programı, bir işletim sisteminde kaynak dağılımını gerçekleştiren program veya veri şifrelemesini sağlayan program vb.)
- d) Estetik niteliği bulunan mahsuller, edebiyat ve sanat eserleri ile bilim eserleri (Romanlar, tablolar, heykeller buluş değildir.)
- e) Bilginin sunumu

Patent Verilemeyen Buluş Konuları

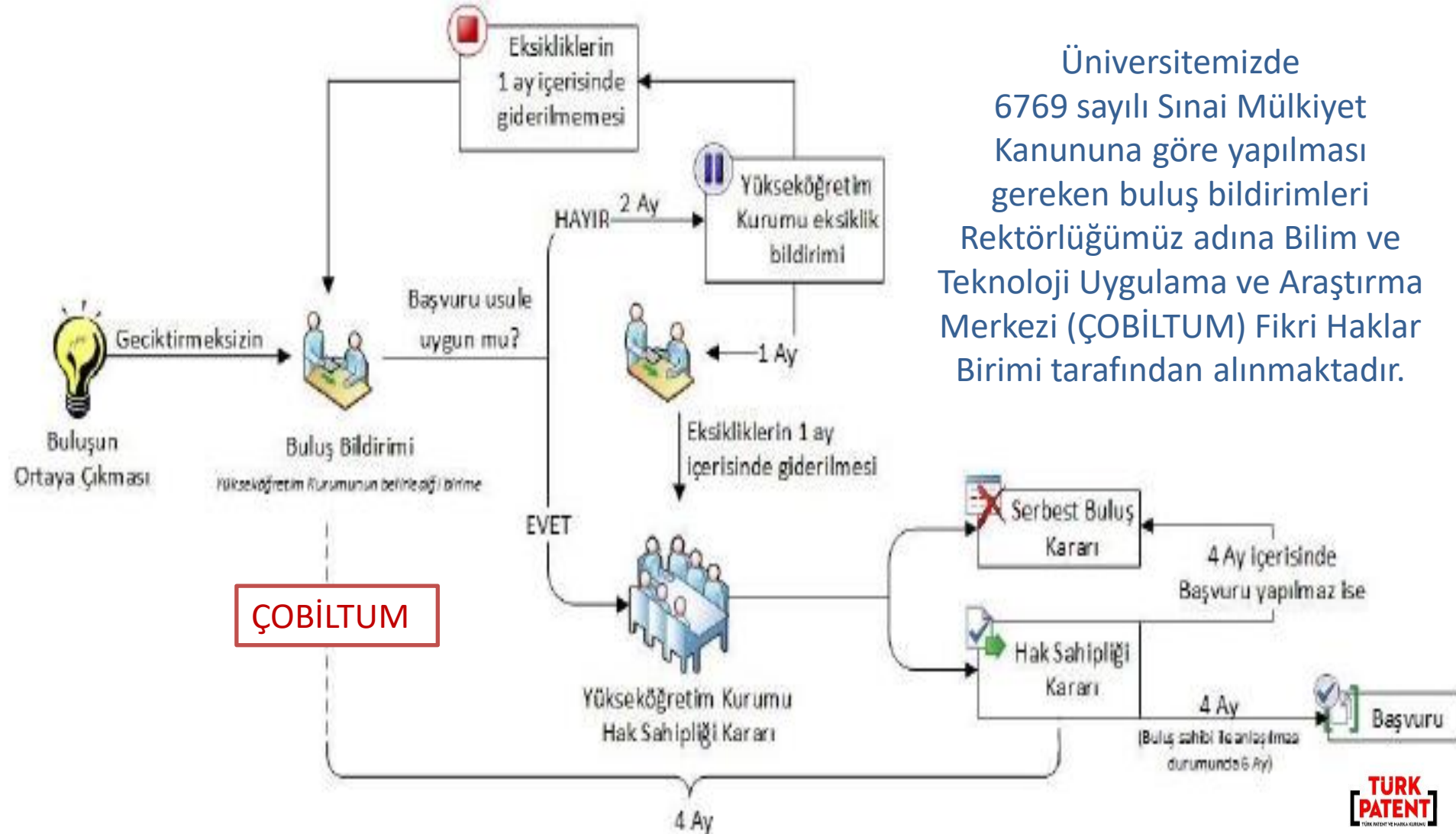
- a) Konusu kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olan buluşlar
- b) Mikrobiyolojik işlemler veya bu işlemler sonucu elde edilen ürünler hariç olmak üzere bitki çeşitleri veya hayvan ırkları ile bitki veya hayvan üretimine yönelik esas olarak biyolojik işlemler (Soğuğa dayanıklılık geni içeren Gerek 79 mısır çeşidi patentlenemez. Ancak, soğuğa dayanıklılık geni içeren mısır bitkisi patentlenebilir. Ülkemizde bitki çeşitleri ve hayvan ırkları Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından tescil edilmektedir. Esas olarak biyolojik işleminden anlaşılması gereken; melezleme ya da seleksiyon gibi tamamen doğal bir olaydan oluşan bitki veya hayvan üretim usulüdür)
- c) İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak teşhis yöntemleri ile cerrahi yöntemler dâhil tüm tedavi yöntemleri.
- d) Oluşumunun ve gelişiminin çeşitli aşamalarında insan bedeni ve bir gen dizisi veya kısmi gen dizisi de dâhil olmak üzere insan bedeninin öğelerinden birinin sadece keşfi. ❓ İnsan klonlama işlemleri, insan eşey hattının genetik kimliğini değiştirme işlemleri, insan embriyosunun sınav ya da ticari amaçlarla kullanılması, insan ya da hayvanlara önemli bir tıbbi fayda sağlamaksızın hayvanlara acı çektirebilecek genetik kimlik değiştirme işlemleri ve bu işlemler sonucu elde edilen hayvanlar.

Patent ve Faydalı Model Farkları

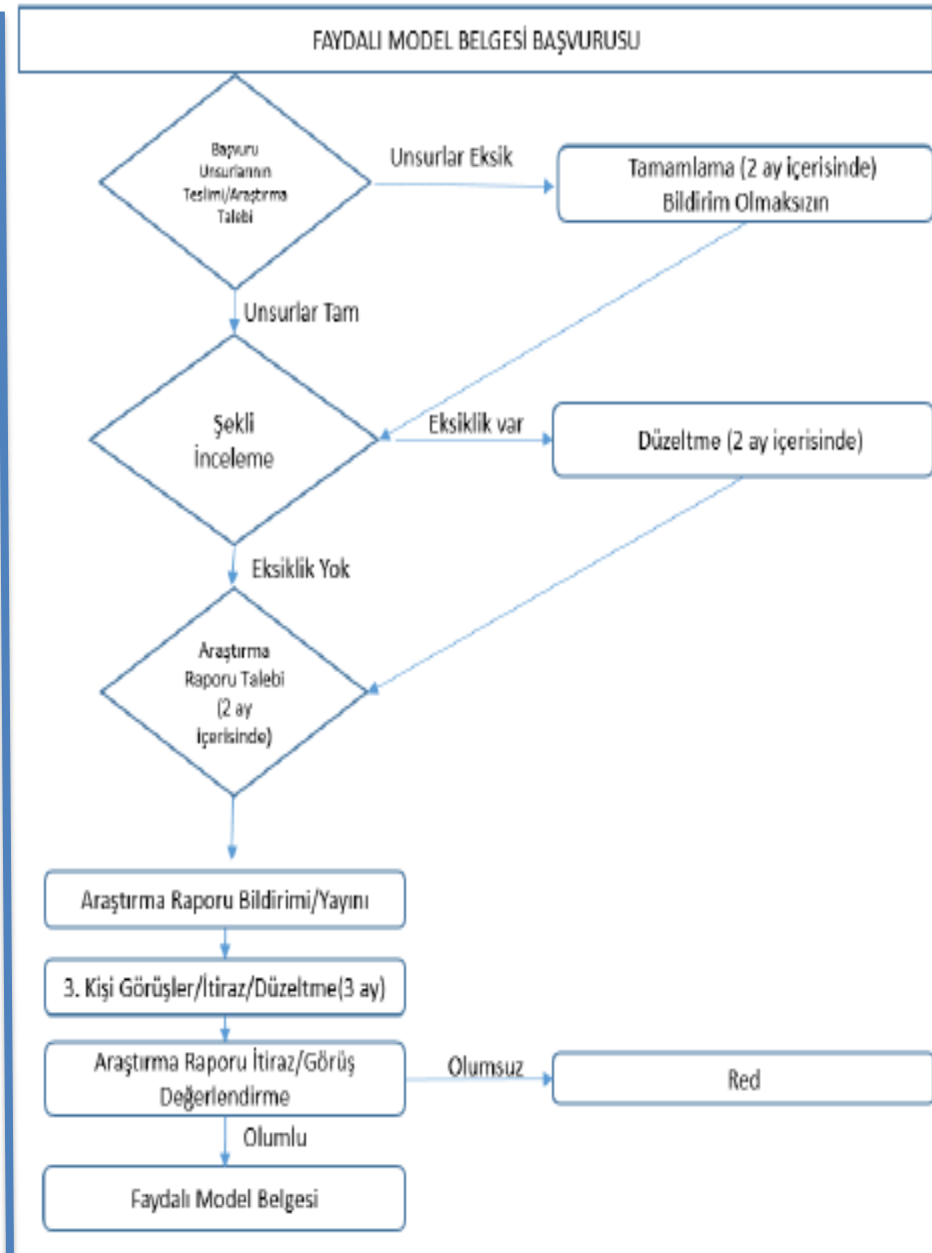
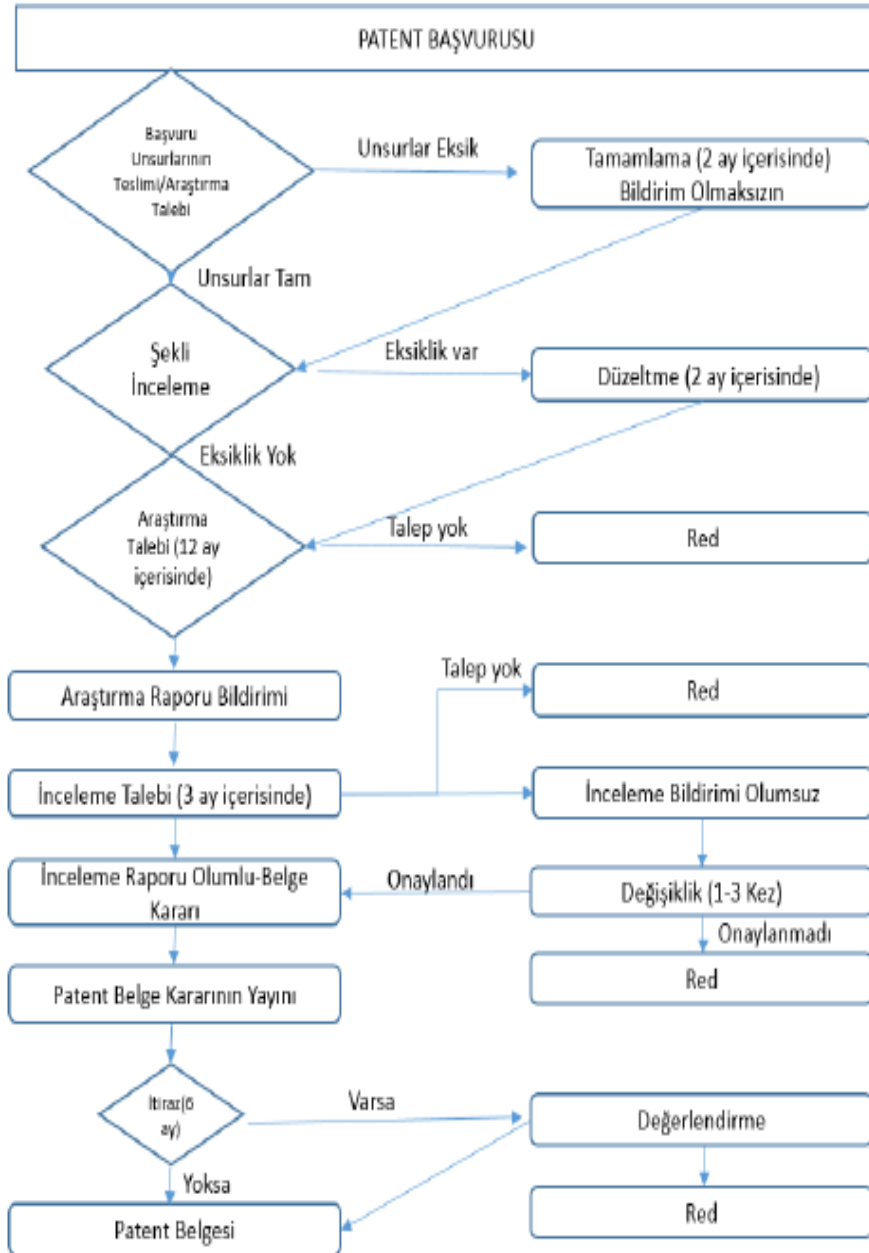
	Patent	Faydalı Model
Yenilik	✓ Bakılır	✓ Bakılır
Buluş Basamağı	✓ Bakılır	× Bakılmaz
Sanayiye Uygulanabilirlik	✓ Bakılır	✓ Bakılır
Usuller ve Usuller Sonucu Elde Edilen Ürünler	✓ Korunur	× Korunmaz
Eczacılıkla İlgili Maddeler	✓ Korunur	× Korunmaz
Biyoteknolojik Buluşlar	✓ Korunur	× Korunmaz
Kimyasal ve Biyolojik Maddeler	✓ Korunur	× Korunmaz
Araştırma Raporu	✓ Var	✓ Var
İnceleme Raporu	✓ Var	× Yok
Koruma Süresi	20 Yıl	10 Yıl

ÜNİVERSİTEMİZDE YÜRÜTÜLEMEKTE OLAN PATENT SÜREÇLERİ VE YASAL SÜRELER

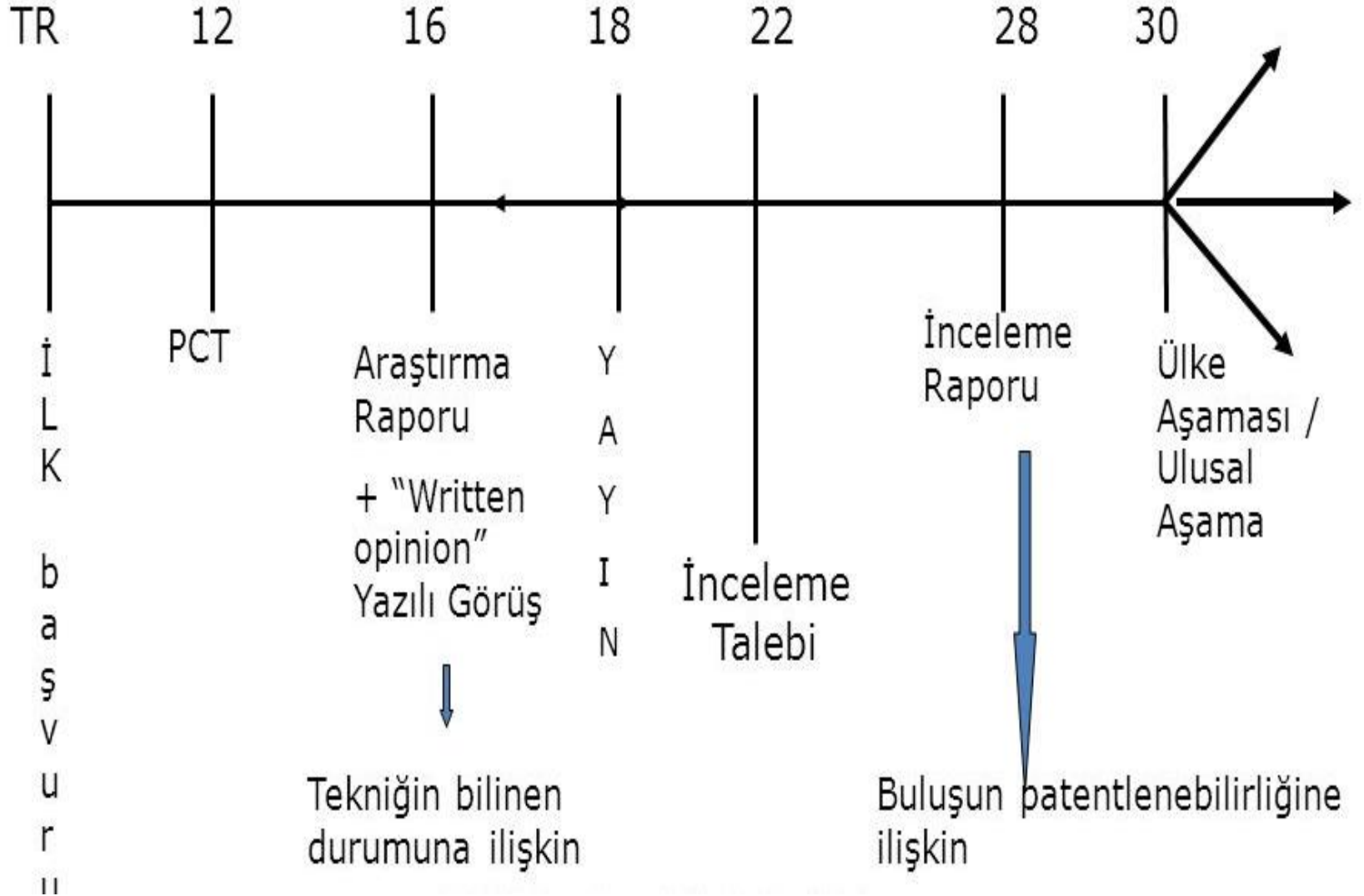
Üniversitemizde 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa göre yapılması gereken buluş bildirimleri Rektörlüğümüz adına Bilim ve Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇOBİLTUM) Fikri Haklar Birimi tarafından alınmaktadır.

ULUSAL SAFHA PATENT SÜREÇLERİ VE YASAL SÜRELER

ULUSLARARASI SAFHA (PCT) PATENT SÜREÇLERİ VE YASAL SÜRELER

Araştırmalarınız öncesi patent taraması yapmanız çalışma konunuz hakkında daha çok veriye erişmenizi sağlayacaktır.

Dünya genelindeki yayımlanmış bilgilerin yaklaşık % 80'i patent veri tabanlarındaki bilgilerden oluşmaktadır.

Ön araştırmayı kendiniz de yapabilirsiniz.

Bunun için başvurabileceğiniz en temel kaynak, yayımlanmış patent dokümanlarına ücretsiz erişim sağlayan internet siteleridir. Söz konusu sitelerin başında, ulusal ve bölgesel patent ofislerinin online patent araştırma veri tabanları gelmektedir. Bunun dışında özel şirketlerin de arama motorları vb. hizmetleri mevcuttur. Buluş başlığı, başvuru sahibi, patent sınıfı vb. kriterler üzerinden araştırma yapılabilen bu sitelerden bazıları sonraki sayfada yer almaktadır.

<https://portal.turkpatent.gov.tr/anonim/arastirma/patent/detayli>

Türk Patent ve Marka Kurumunun online (çevrimiçi) patent araştırma veritabanıdır. Bu veritabanı ile ülkemizde koruma talep eden, yayımlanmış tüm patent ve faydalı model başvurularına/belgelerine ulaşabilirsiniz.

<https://worldwide.espacenet.com/> veya <http://tr.espacenet.com/>

Avrupa Patent Ofisi'nin (EPO) online patent araştırma veri tabanıdır. Çeşitli ülke ve patent sistemlerinden 80 milyonun üzerinde patent dokümanına ulaşabilirsiniz.

<http://www.wipo.int/patentscope/search/en/search.jsf>

Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı'nın (WIPO) online patent araştırma veri tabanıdır. Bu veri tabanı ile 33 milyonun üzerinde patent dokümanına ulaşabilirsiniz.

<http://www.uspto.gov/patents/process/search/>

ABD Patent Ofisi'nin (USPTO) online patent araştırma veri tabanıdır.

<http://www.google.com/patents>

Google firmasının online patent araştırma veri tabanıdır. Veri tabanı ile ABD patent dokümanlarına ulaşabilirsiniz.

Ayrıca, birçok ulusal ve bölgesel patent ofisinin internet siteleri için bakınız:

<http://www.wipo.int/directory/en/urls.jsp>

LÜTFEN

Proje ve ya araştırmalarınızda buluş ortaya çıkabileceğini ve buluşların patent ve ya faydalı model ile korunabileceğini unutmayınız.

Patent başvurusu yapılmadan yayımlanan bilgiler (makale, sözlü sunum, poster sunumu vb.) buluşun dünya da yenilik kriterini olumsuz etkilemesi nedeniyle buluşunuzun patentlenebilirliğini tehlikeye düşürmektedir.

Bağımsız laboratuvar çalışmalarınız, üniversitemiz bilimsel araştırma projeleri (BAP) destekli projeleriniz, üniversite-sanayi işbirliği olan kontratlı Ar-Ge projeleriniz, TÜBİTAK vb. projeleriniz de ortaya çıkabilecek fikri haklarınız ve bu hakların koruma altına alınması konusunda detaylı bilgi almak için bizimle iletişime geçebilirsiniz.

İLETİŞİM

Sorumlu: Öğr. Gör. İbrahim Çölgeçen

Adres: Terzioğlu Yerleşkesi Çanakkale
Onsekiz Mart Üniversitesi Bilim ve Teknoloji
Uygulama ve Araştırma Merkezi Fikri
Haklar Birimi 3. kat Oda:305

E-Posta: patent@comu.edu.tr

Telefon: 0534 543 6159